וNTIMACY – מצות עונה

This Shiur was developed by Mrs Nissa Niasoff & Mrs Sara Morosov on behalf of Mikvah.org. The source sheets were reviewed by Rabbi Sholom Ber Chaikin.

Please do not copy any part of this booklet without written permission. Thank you

INTRODUCTION

SHMOS, MISHPOTIM – Chapter 21 – פרק ב"א – 21 שמות, פ' משפטים

(יו"ד) אָם־אַחֲרֶת יֵקַּח־לָוֹ **שִׁאֵרֶהּ כִּסוּתֵהּ וְעֹנֶתָהּ** לְאׁ יִגְרֶע:

If he takes another [into the household as his wife], he must not withhold from this one her food, her clothing, or her marital [conjugal] rights.

HOLINESS – קדושה

B'REISHIS – Chapter 4 – צראשית – פרק ד'

(א') וְהָאָדָָם **יָדָע** אֶת־חַוָּה אִשְׁתַּוֹ...

And Adam "knew" his wife Chava...

Siddur of R Yaakov Emden – (יעקב בן צבי אשכנזי) – ר' יעקב עמדין (יעב''ץ – ר' יעקב בן צבי אשכנזי)
The Couch of Silver – מטות הכסף

Chapter 3 – The Nature of Intimacy – פרק ג'

א. דע כי החיבור הנעשה כראוי ובזמן הראוי ובכונה ראויה, הוא <u>ענין קדוש ונקי</u>. ואל יחשוב אדם כי בחבור יש גנאי וכיעור, חלילה חלילה. כי החיבור נקרא <u>ידיעה</u>. ולא לחנם נקרא כך. כאמרו (בראשית ד' א') ״ <u>והאדם ידע את חוה אשתו</u>״. וזהו סוד. כי טפת הזרע כשהיא נמשכת בקדושה ובטהרה נמשכת ממקום הדעת והבינה שהיא המוח.

ג. הנה כי החבור הנעשה כראוי הוא **קדוש ונקי**. שאם היה בחבור הראוי גנאי, איך היו כוללים בו להשם יתברך. אלא ודאי כשהיה החיבור לשם שמים וכפי הראוי, **אין פעולה קדושה למעלה ממנו**.

1. Know that intimacy that is carried out in an appropriate manner, at the appropriate time, and with the appropriate intent is a pure and holy matter.

A person should not think that intimacy is shameful and (*abominable*) ugly, Heaven forbid, for that to be! Intimacy is referred to as "**knowledge**," as it is written: "<u>And Adam knew Eve</u>."

This term is not used without purpose. Instead, a mystic secret is involved. For when a drop of semen is drawn down in purity and holiness, it is drawn down from the source of knowledge and understanding, i.e., the brain.

3. Intimacy carried out in an appropriate manner is **pure and holy**.

Were there anything shameful about intimacy, it would not be appropriate <u>to associate it with G-d</u>. Indeed, when intimacy is carried out for the sake of heaven in an appropriate manner, there is no holier activity than this.

אגרת הקודש להרמב"ן

<u>הדרך הראשון – במהות החיבור</u>

והנה סוד <u>הידיעה</u> שאני רומז לך הוא סוד היות האדם כלול בסוד <u>חכמה ותבונה ודעת,</u> כי <u>האדם</u> הוא סוד <u>החכמה, והאשה</u> סוד <u>התבונה, והחבור הטהור הוא סוד הדעת</u> . וזהו סוד איש ואשה בסוד דרכי הקבלה הפנימית.

GEMARA SOTA – גמרא סוטה

'סוטה – י"ז, עמוד א

. אָשׁ אוֹבַלְתַּן- אָשׁ אוֹבַלְתַּן- שָׁבִינָה בָּינֵיהָן. לא זַבוּ אוֹבַלְתַּן אוֹבַלְתַּן

...Rabbi Akiva (says) on this verse;

"A man and a woman who merit - the Shechina rests in their midst, if they do not merit - fire will consume them".

. רש"י – **שכינה ביניהם**: שהרי חלק את שמו ושיכנו ביניהן, יו"ד באיש והי"א באשה

Rashi: The Shechina rests in their midst: because Hashem split up His name and dwelt between them. The "yud" in the "ish" (man) (Aish + yud) and the "hey" in the "isha" (woman) (Aish + hey).

אגרת הקודש להרמב"ן

הדרך הראשון – במהות החיבור

וא"כ ענין החבור הזה ענין עילוי גדול כשיהיה כפי הראוי. והסוד הגדול הזה הוא **סוד גדול בכרובים** שהיו מעורים זה בזה **דמיון זכר ונקבה,** ואילו היה הדבר גנאי, לא היה מצוה רבונו של עולם לעשות ככה ולשום אותם **במקום היותר קדוש וטהור שבכל הישוב**.

IGROS KODESH – אגרות קודש

CHELEK TES, PAGE 327 – **מלק ט', ע' שכ"ז**

ב"ה כ"ח אלול, תשי"ד, ברוקלין שלום וברכה,

במענה על מכתבו מד' אלול, בו כותב אודות מצב בריאות זוגתו תי' ואשר הרופאים הביעו דעתם שתמנע מהריון, ואף שהתירו לו לעשות בזה אופנים למנוע הנ"ל,

בחר לו להתנהג בפרישות, ובפרט שזוגתו מחלה לו, ושואל חוות דעתי בזה.

והנה בכלל <u>אין דעתי נוחה מחומרות כמו אלו היינו להתנהג בפרישות,</u>

...ונוסף על כל הנ"ל הנה **גם מחילת האשה בעניינים כמו אלה הרי שקו"ט בזה אם מחילה היא,** ועוד זאת שבכמה מקרים הנה העדר העונה עושה רושם על בריאות האשה...

...He has chosen to conduct himself with P'rishus (separation in the area of intimacy) and specifically his wife was 'moichel' him the mitzvah (she absolved him from this Mitzvah - said it is ok with her), and he's asking my opinion.

Behold, in general, I am (not very calm from) not at ease with these kind of stringencies, meaning to conduct oneself with P'rishus,

Because in our generation only very select individuals (special people) are able to guard themselves from bad thoughts and even worse than this.

And who is to say that his Torah learning and davening will actually be more pure? Automatically, in most cases the reward that he gets will be outweighed by the loss...

...In addition to all of the above, <u>there is a question about his wife being moichel in these matters</u>, <u>if it's actual mechila</u> (*true forgiveness*), and even more than this,

In many instances the lack of the mitzvah actually causes a scar on the health of his wife...

UNITY - אחדות

B'REISHIS – Chapter 2 – 'בראשית – פרק ב

(ב''ב) וַיָּבֶן ה' אֱלֹקים אֱת־הַצֶּלֵע אֲשֶׁר־לַקַח מְן־הַאָדָם לְאִשָּׁה וַיִבאָה אֵל־הַאַדַם:

ַבָּשָ**ׁר מִבְּשָׂר יִהְבָּשִׁר מְבָּשָּׁר יִהְבָּשָׂר מְבָּשָׂר מְבָּשָּׂר יִקְּרֵא אִשָּׁה בֵּי מֵאֵישׁ לֵקְחַה־זָּאֹת: (ב׳׳ג) וַיֹּאמֶר בָּאָדֶם זָאֹת הַבּּעָם עֵצֵם מֵעֲצַבֹּי וּבָשָׂר מִבְּשָּׂרֵי לְזֹאֹת יִקְּרֵא אִשְּׂה** בֵּי מֵאֵישׁ לֵקְחַה־זָאֹת:

ָעַל־כֵּן יַעֲזָב־אִּישׁ אֶת־אָבֶיו וְאֶת־אִמָּוֹ **וְדָבֵק בִּאִשִּׁתֹּוֹ וְהַיִּוּ לְבַשֵּׂר אֲחַד**:

And Hashem fashioned the rib that He had taken from the man into a woman; and He brought her to the man. Then the man said, "This one at last is bone of my bones and flesh of my flesh.

This one shall be called Woman, for from man was she taken."

Hence a man leaves his father and mother and clings to his wife, so that they become one flesh.

ספר קדושים תהיו – ע' 84

$^{\prime\prime}$ ויאמר האדם: זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי לזאת יקרא אשה. $^{\prime\prime}$

- הרי זה נעימות דברים להמשיך עמה אהבה, ולהמשיך אותה אל רצונו, שיתעורר בה אהבה.

ראה כמה נעימים דברים האלה, כמה דברי אהבה הם: "<u>עצם מעצמי ובשר מבשרי</u>" - כדי להראות לה שהם אחד, ולא נמצא פירוד ביניהם בכל .

עתה התתיל לשבח אותה: "לזאת יקרא אשה". זאת היא שאין נמצא כמותה, זאת היא תפארת הבית...

. אבל "**לזאת יקרא אשה**" - זו שלמות של הכל. "**לזאת**" - ולא לאחרת

כל זה הוא דברי אהבה, כמו שכתוב ״<u>רבות בנות עשו חיל ואת עלית על כולנה</u>",

"<u>על כן יעזב איש את אביו ואת אמו ודבק באשתו, **והיו לבשר אחד**</u>". כל זה להמשיך אותה באהבה ואחר כך להתחבר עמה.

אגרת הקודש להרמב"ן

הדרך הרביעי – בכוונת החיבור

כי אז **תתקשר מחשבתם לאחד** ותהיה השכינה שרויה ביניהם...

Their thoughts should fuse together as one, and they should both be united in the Mitzvah, and the Shechina will reside between them...

ראשית חכמה – שער הקדושה, פרק ט"ז

ג'. ...בגיני כך בעי בר נש למחדי לאיתתיא בההוא שעתא, לזמנא לה ברעותא חדא עמיה. ויכוונון תרווייהו כחד...כדין כולא חד, **בנפשא ובגופא**...

...לפיכך צריך האדם לשמח את אשתו באותה שעה, להכין אותה ברצון אחד עמו, ויתכונו שניהם כאחד לדבר ההוא. וכאשר נמצאים שניהם כאחד, אז הכל אחד <u>בנ**פש ובגוף**</u>.

For this reason, a man must cause his wife to rejoice (gladden his wife's heart) at that time, to prepare her to join with him in a single will, both joining together in a single intent. Then they are truly one, in soul and in body.

בנפשא: לאדבקא דא בדא ברעותא חדא. <u>וב**גופא**</u>: כמה דאוליפנא דבר נש דלא נסיב כמאן דאיתפליג,

וכד מתחברן דכר ונוקבא, כדין אתעבידו חד גופא. אשתכח דאינהו חד נפשא, וחד גופא, ואקרי בר נש אחד.

כדין קודשא בריך הוא שארי באחד ,ואפיק רוחא דקדושה בההוא אחד. ואלין אקרון בנין דקודשא בריך הוא, כמה דאתמר.

ב**נפש** – להדבק זה בזה ברצון אחד. **ובגוף** – כמו שלמדנו, שהאדם שלא נשא אשה, הוא כמי שנחלק.

וכאשר מתחברים זכר ונקבה, אז נעשים גוף אחד, ונקרא איש אחד.

אז הקדוש ברוך הוא שוכן באחד, ומוציא רוח של קדושה באותו אחד. ואילו נקראים בנים של הקדוש ברוך הוא, כאמור.

In soul, they are one, for they cling together in one will,

And **in body**, they are one, as we learned:

A man who does not marry is like a body that is halved, for he is half a body and his mate is half a body and when they join together as man and woman, they make a complete body.

Thus they are one soul and one body and they are called one complete person.

Then the Holy One, blessed be He, rests amidst this oneness and entrusts a holy soul amidst this oneness. [Children conceived in this manner] are called "the children of the Holy One, blessed be He, as mentioned above.

OHEL RACHEL - CHAPTER 5 The obligation of unity in soul and body

Through mitzvas onah the couple becomes one in soul and body. This elevated and complete state will yield an elevated and ideal child. In the words of the Zohar:

When man and wife join, they become one body, and we find that they are one soul and one body, and they are called 'one person.' Then the Holy One, Blessed is He, resides in the place where there is unity and places a holy soul [the child] in that one [person].

When the couple's true love for each other is expressed physically, it brings about perfection of the child. In the words of the Sefer Chassidim: "When there is much desire, the children will be tzaddikim (righteous)."

Clearly, proper fulfillment of mitzvas onah requires unity of the soul. Unity of the body, though, also completes the home, as it says, and he shall cleave to his wife and they will become one flesh.

ENDEARMENT (appeasement) – פיוס

GEMARA EIRUVIN – גמרא עירובין

 \underline{v} עירובין $\underline{-}$ ק', עמוד ב

אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אִילְמָלֵא לֹא נִיתְּנָה תּוֹרָה, הָיִינּוּ לְמֵידִין **צְנִיעוּת** מֵחָתוּל, **וְגָזַל** מִנְּמָלֶה, **וַעֲרְיוֹת** מִיּוֹנָה. דָּרֶךְ אֶרֶץ מִתַּרְנָגוֹל — שֶׁמְּפַיֵּיס וְאַחַר כַּךְּ בּוֹעֵל .

Similarly, Rabbi Yohanan said: Even if the Torah had not been given, we would nonetheless have learned modesty from the cat, which covers its excrement, and that stealing is objectionable from the ant, which does not take grain from another ant, and forbidden relations from the dove, which is faithful to its partner, and proper relations from the rooster, which first appeases the hen and then mates with it.

וּמַאי מְפַיֵּיס לָהּ? אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, הָכִי קָאָמַר לָהּ: זָבֵינְנָא לִיךּ זִיגָא דְּמָטוּ לִיךּ עַד כַּרְעַיּךְ, לְבָתַר הָכִי אָמַר לָהּ: לִישְׁמַטְתֵּיהּ לְכַרְבַּלְתֵּיהּ דְּהָהוּא תַּרְנְגוֹלֶא, אִי אִית לֵיהּ וְלָא זָבִינְנָא לִיךּ.

What does the rooster do to appease the hen?
Rav Yehuda said that Rav said: Prior to mating, it spreads its wings as if to say this:
I will buy you a coat that will reach down to your feet.
After mating, the rooster bends its head as if to say this:
May the crest of this rooster fall off if he has the wherewithal and does not buy you one.
I simply have no money to do so.

<u>SHULCHAN ORUCH – שולחן ערוך</u>

<u>EVEN HO'EZER, Chapter 25</u> – <u>ס' ב"ה</u>

(ב') ...אבל בענייני תשמיש יכול לספר עמה כדי להרבות תאותו, או אם היה לו כעס עמה וצריך לרצותה שתתפייס יכול לספר עמה כדי לרצותה.

...However, regarding things that are relevant to intimacy, one is allowed to speak with her in order to increase his desire, or if he was angry with her and needs to appease her in order for her to be calm.

אגרת הקודש להרמב"ן

הדרך הרביעי – בכוונת החיבור

...ושיהיה משמחה בדברים המשמחים את הלב...

אגרת הקודש להרמב"ן

הדרך החמישי – באיכות החיבור

ולפיכך יש לך להכניסה תחלה בדברים שמושבין את לבה ומיישבין דעתה ומשמחין אותה, כדי שתקשר דעתה בדעתך וכוונתה בכוונתך. תאמר לה דברים קצתם מכניסין אותה בדברי **חשק ואהבה ורצון**... ...וקצתם מושכין אותה ליראת שמים וחסידות וצניעות.

<u>Siddur of R' Yaakov Emden – סידור ר' יעקב עמדין (יעב"ץ – ר' יעקב בן צבי אשכנזי)</u>

The Intention of Intimacy – Chapter 6 - פרק ו' – בכוונת החיבור

יו"ד. ובן צריך שיהא מיישב דעת אשתו ומשמחה ומכינה ומסעדה בדברים המשמחים את הלב, כדי שתשיג את התאוה אליו. (*בקדושה ובטהרת דמיונה כמו כן*), <u>וזה יהא ניכר בנשימתה ובעיניה,</u> ואז יאהבו זה לזה ויהיו בניהם פקחים .

A man should relax his wife's mind and make her happy, and prepare and support her with thoughts that gladden the heart, so that she should focus her desire on him.

(while also maintaining an attitude of holiness).

This will be evident in her breathing and in her eyes.

Then they will love each other and their children will be bright.

The Conduct of Intimacy – Chapter 7 (section 2) - (בהנהגת החיבור (חוליא ב') – בהנהגת החיבור

ב. ...אבל רשאי לדבר עמה דברים שהן צורך התשמיש, ולהכניסה תחילה בדברים המושכים את לבה ומיישבין דעתה בדעתו, וכוונתה בכוונתו, ולומר לה דברים שמביאין לה **חשק ואהבה ורצון**.

A man may, however, speak to his wife about matters necessary for relations. Indeed, he should warm her to the idea through words that motivate her heart, settle her mind, and make her happy so that her mind is connected to his.

He should tell her certain things that rouse her desire, love and will.

ו. אין זיווג שלא יקדים אליו **חיבוק ונישוק**. ושני מיני נשיקין הם: האחד קודם הזיווג, באין הנשיקין כדי לפייס האיש את האשה ולעורר את האהבה שביניהם. (ואחר כך בעת הזיווג ובעת התשמיש עצמו...)

Never should one be intimate without first embracing and kissing one's wife.

There are two types of kisses: before intimacy, through which the man propitiates his wife and arouses the love between them (...and then during intimacy itself).

<u>JOY / PLEASURE - שמחה / תענוג</u>

ספר הרקח – הלכות תשובה, י"ד – SEFER HA'ROKEACH, HILCHOS TESHUVA

ולאחר טבילתה ישמחנה ויחבקנה וינשקה...

...אך ישעשע במשמושים ובכל מיני חיבוק למלאות תאוותו ותאוותה שלא יהרהר באחרת כי אם עליה, כי היא אשת חיקו ויראה לה חיבות ואהבות.

After she immerses, her husband must make her happy, he must hug her and kiss her...

...Rather he must *entertain* her by touching her with all types of hugging in order to increase his pleasure and her pleasure, so that he should not think about any other woman other than her, because she is the wife of his bosom, and he should show her affection and love.

OHEL RACHEL - CHAPTER 4

The Ben Ish Chai writes:

Because although a man must [intend to] fulfill the will of his Creator [fulfill mitzvas onah], he must have in [its fulfillment] enthusiasm and desire with all his heart. Ideally, man and woman will focus their intellectual, emotional, and physical energies at the time of mitzvas onah and approach one another in an aroused state of joy and love.

The basis of Mitzvas Onah are joy and love.

HER Initiation of Mitzvas Onah

B'REISHIS – Parshas Vayetzei, Chapter 30 – לי – פר לי – פר ויצא / פרק לי

(י״ד) וַיִּלַךְּ רָאוּבַוֹן בִּימֵי קצִיר־חָטִּים וַיִּמְצֵא דְּוּדָאִים בְּשָׁדֶֹה וַיָּבֵא אֹתָם אַל־לֵאָה אָמִוֹ וַתָּאֹמֵר רַחָלֹאָל־לָאָה תָּנִי־בָּא לִי מָדּוּדָאִים בְּנַבְּי

(ט"ו) וַתִּאֹמֶר לָהַ הַמְעַטֹּ קַחְתֵּךְ אֶת־אִישִּׁי וַלָּקֶּחָת גַּם אֶת־דּוּדַאֵי בָּנֵי וַתָּאֹמֶר רָחֵל לָכֶן יִשְׁבֵּב עְמַךְ הַלָּיַלָה תַּחַת דּוּדַאֵי בְּנֵךְ:

ָט״ז) וַיַּבֹא יֵעֵקֹב מִן־הַשַּׂדֵה בַּעֵּרֶב **וַתִּצָּא לֵאָה לְקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֶלֵי תָבֹוֹא כֵּי שָׂבָר שְׂבַרְתִּיף בְּדוּדָאֵי בְּנֵי וַיִּשְׁבֵּב עְמָהּ בַּלֵּיְלָה הְוּא:**

(י׳׳ז) וַיִּשְׁמַע אֱלֹקִים אֶל־לֵאָה וַתָּהַר וַתָּלֶד לְיִעֲקֹב בַּן חֲמִישִׁי:

ָנִי׳ח) וַתָּאמֵר לֵאָה נָתַן אֱלֹקים שִׂכָרִי אֲשֵׁר־נָתַתִּי שִׁפְחָתִי לִאִישֵׁי **וַתִּקְרֵא שִׁמְוֹ יִשָּׂשבֵר**:

Once, at the time of the wheat harvest, Reuben came upon some mandrakes in the field and brought them to his mother Leah. Rachel said to Leah, "Please give me some of your son's mandrakes."

And she said to her, "Was it not enough for you to take away my husband, that you would also take my son's mandrakes?" Rachel replied, "Therefore, he shall lie with you tonight, in return for your son's mandrakes."

When Jacob came home from the field in the evening, Leah went out to meet him and said,

"You should come with me, for I have hired you with my son's mandrakes."

And he lay with her that night. Hashem heeded Leah, and she conceived and bore him a fifth son.

And Leah said, "Hashem has given me my reward for having given my maid to my husband." So she named him Issachar.

GEMARA EIRUVIN – גמרא עירובין

עירובין – ק׳, עמוד ב׳

אָמַר רַבִּי שְׁמוּאֵל בַּר נַחְמָנִי אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: בָּל אִשָּׁה שֶׁתּוֹבַעַת בַּעְלָהּ לִדְבַר מִצְוָה הַוִּין לָהּ בָּנִים שֶׁאֲפִילוּ בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה לֹא הָיוּ כְּמוֹתָן. דְּאִילוּ בְּדוֹרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה כְּתִיב: ״הָבוּ לָכֶם אֲנָשִׁים **חֲכָמִים וּרָבוֹנִים וִידוּעִים** לְשִׁבְטֵיכֶם״, וּכָתִיב: ״וַאָקֵח אֵת רָאשִׁי שָׁבָטֵיכֶם אֲנַשִִּים **חֵכָמִים וִידוּעִים**״, וִאִילוּ נָבוֹנִים לָא אֵשְׁבַּח.

The Gemara cites that Rav Shmuel bar Nahmani said that Rabbi Yohanan said:

Any woman who draws her husband in so that he fulfill his conjugal mitzva,

will have sons the likes of whom did not exist even in Moses' generation.

With regard to Moses' generation, it is written: "Get you, wise men, and understanding, and well-known from each one of your tribes, and I will make them head over you" (Deuteronomy 1:13),

and it is later written: "So I took the heads of your tribes, wise men, and well-known, and made them heads over you" (Deuteronomy 1:15).

However, men possessing <u>understanding</u>, which is a more lofty quality than wisdom, Moses **could not find** any of these.

וְאִילּוּ גַּבֵּי לֵאָה כְּתִיב: ״**וַתִּצֵא לֵאָה לְקְרָאתוֹ וַתּאֹמֶר אֵלֵי תָּבוֹא כִּי שָׂבוֹר שְׂבַרְתִּיךּ**״, וּבָתִיב: ״וּמִבָּנֵי יִשָּׁשׁבֶר י**וֹדְעִי בִינַה לַעִתִּים** לֶדַעַת מַה יַעֲשֵׂה יִשְׂרָאֵל רָאשִׁיהֵם מָאתַיִם וְכָּל אֲחֵיהֵם עַל פִּיהֶם״

While with regard to Leah, it is written: "And Leah went out to meet him, and said, You must come in to me, for indeed I have hired you with my son's mandrakes" (Genesis 30:16).

Her reward for inviting Yaakov in, to fulfill the conjugal mitzva with her, was the birth of Issachar, andit is written: "And of the children of Issachar, men who had UNDERSTANDING of the times, to know what Israel ought to do; the heads of them were two hundred, and all their brethren were at their commandment" (I Chronicles 12:33).

<u>הלכה</u>

<u>TUR, ORACH CHAIM, 240 – ס' ר"מ – סור – אורח חיים – ס' ר"מ</u>

אבל מי שאשתו מרצה אותו בדברי ריצוי ומקשטת עצמה לפניו כדי שיתן דעתו עליה, על זו אמרו רבותינו שיוצאין ממנה חכמים ונבונים, **כלאה שיצא ממנה יששכר** .

שולחן ערוך – אורח חיים – ס' ר"מ – SHULCHAN ARUCH, ORACH CHAIM, 240 – ס' ר"מ

והוא מכיר בה שהיא משדלתו ומרצה אותו ומקשטת עצמה לפניו כדי שיתן דעתו עליה חייב לפקדה.

[If] he recognizes that she is enticing him and seeking to please him, and she adorns herself before him, so that he should pay attention to her, he must visit her.

Siddur of R' Yaakov Emden – סידור ר' יעקב עמדין (יעב"ץ – ר' יעקב בן צבי אשכנזי) סידור ר' יעקב עמדין (יעב"ץ – ר' יעקב בן צבי אשכנזי)

The Time for Intimacy – Chapter 4 – זמן החיבור

א. אמנם אם היא צריכה לכך בהשתדלותה עמו ומתקשטת לפניו. הרי הוא חייב לשמחה בדבר מצוה **אפילו שלא בשעת העונה**... ואף כשהיא מעוברת ומניקה.

Nevertheless, if from the way she relates to him and adorns herself for him, he senses that she has a need for more attention, he is obligated to gladden her heart through this mitzvah even when it is beyond his conjugal duties. This applies even when she is pregnant or nursing.

מצות עונה – Deeper Insights

B'REISHIS – Parshas Noach – Lech Lecha, Chapters 11, 12 – בראשית – פ' נח – לך לך / פרקים י"א, י"ב

(י"א / ל") וַתָּהֵי שַׂרֵי **עַקרֵה אֵין לָהּ וַלֵד**:

Now Sarai was barren, she had no child.

(י״ב / ח׳) וַיֵּקּח אַבְרָם אֶת־שָׂרַּי אִשְׁתֹּוֹ וְאֶת־לָּוֹט בֶּן־אָחִיו וְאֶת־כָּל־רְכוּשָׁם אֲשֶׁר־**רָשַׁוּ בְחָרֵן** וַיִּצְאוּ לָלֶּכֶת אַרְצָה בְּנַעוַ וַיָּבָאוּ אַרְצָה בְּנֵעַן:

Abram took his wife Sarai and his brother's son Lot, and all the wealth that they had amassed, and the persons that they had acquired in Haran; and they set out for the land of Canaan.

When they arrived in the land of Canaan.

<u>של"ה הקדוש – ספר שני לוחות הברית כרך א', שער האותות, הלכות ביאה ג', ל"ז – ל"ט</u>

דעו בניי יצ"ו כי מכל ביאה וביאה כשהיא בקדושה יצא ממנה פעולה טובה ,דאף שאין אשתו מתעברת , מכל מקום מעורר למעלה ומשפיע נשמה .והאריכו בזה המקובלים ,וכתבו שעל כן יש היתר לשמש עם אשתו אף שהיא כבר מעוברת או מניקה או זקנה או עקרה ,כי אינו מוציא זרעו לבטלה ,אלא **מתהווה מזה נשמה קדושה** :

וזהו ענין (בראשית י"א ,ל') "<u>ותהי שרה עקרה אין לה ולד</u>" ,ומקשה הזוהר (ח"ג קסח ,א') "<u>אין לה ולד</u>" הוא יתיר , לא לימא רק "<u>ותהי שרה עקרה</u>".

ותירץ כי בא להורות סוד הענין הזה ,כי אברהם היה משמש מטתו עם שרה אף שהיתה עקרה , וח"ו שיהיה לבטלה ,ע"ז אמר העקרות היה שלא היה לה ולד ,**לה** דייקא ,לה לא היה ,אבל לאחרינא היה , כי מכל ביאה נשפע נשמה ,ואלו הנשמות באו לולדות אחרים.

וזהו ענין הגרים של אברהם .כי יש קושיא מנין ומאין היה להם נשמה .

. בשלמא לזרע אברהם באים מצד זיווג אב ואם ,אבל בגרים קשה

אלא אלו הנשמות שנשפעים מכח ביאת הצדיקים מתפשטות ובאות להם .

וזהו ענין (בר"ר ל"ט ,י"ד) "<u>אברהם מגייר את האנשים ,ושרה מגיירת הנשים</u>",

רצו לומר מכח מחשבת קדושת אברהם בביאה, נשפעים נשמות של זכרים.

ומכח מחשבות קדושת שרה בביאה ,נשפעים נשמות של נקבות.

, את <u>הנפש אשר עשו בחרן</u>" עשיה ממש מכח ביאה " (בראשית י"ב, ה') את <u>הנפש אשר עשו בחרן</u>

הרי הוא הדבר בעצמו שפירושו "אברהם מגייר את האנשים ושרה מגיירת הנשים", **ואברהם ושרה עשו נפשם** :

My children you should know:

For every intimate relationship, when it takes place with kedusha, something good (a good action) will result from it.

For even if his wife does not become pregnant, nevertheless he arouses above and influences (causes) a soul. The Kabbalists explained this at length, and wrote that therefore it is permissible to have relations with his wife even if she is already pregnant, or is nursing, or is old or barren.

For he is not emitting his seed in vain, but he creates with it a holy soul.

This is the idea when it says that 'Sara was barren, she did not have children'.

The Zohar asks, 'why is the possuk redundant? It could just say in the possuk that Sara was barren'.

The Zohar answers that it comes to teach us this secret thing.

Avraham knew that Sara was barren and he was still intimate with her.

G-d forbid to say that it was for no reason.

Therefore, the possuk tells us that she was barren. She didn't have any children, but others there were. Because from every intimate relation a soul is created and these souls come to other children, and this is the concept that Avraham Avinu made converts.

(A convert already has a soul even though his is a gentile. Where did he get the soul from?) These souls come from the intimate relations of the righteous which go to the converts.

This is what it means that Avraham converted the men and Sara the women.

Avraham's thoughts during intimate relations created the souls of the men and Sara's thoughts during intimate relations created the souls of the women.

Now we can understand when the possuk says, 'These are the souls that they have made is Charan'.

They actually made them when they were intimate, Avraham the men and Sara the women.

ומזה יובנו דברי האר"י ז"ל במה שכתוב בהקדמת מדרש שמואל בשמו על פסוק: ׳׳הַקָּטֹן ִיהֵיֵה לָאֵלֶף וִהַצָּעִיר לְגִּוֹי עָצַוּם אֲנֵי ה׳ בִּעָתֵּהּ אֲחִישִׁנַּה:׳׳ (ישעיה ס׳, כ׳׳ב)

דאיכא למידק דנראה שהם שני תיבות זה היפוך זה .אם אחישנה ,אין זה עתה ,ואם הוא בעתה ,אין זה אחישנה. עד שהוכרחו רז"ל (סנהדרין צ״ח ,א׳) לומר ,׳׳ <u>זכו אחישנה ,לא זכו בעתה</u>.׳׳ (רש״י)

ואף כי דבריהם נכונים אפשר לומר ,כי בהיות הקטן לאלף והצעיר לגוי עצום , יעשה הוא יתברך שתלד אשה אחת ריבוי גדול בכרס אחד באופן שיכלו כל הנשמות שבגוף דהיינו אוצר הנשמות,

. אז בן דוד בא* (ע"ז ה׳,א׳) ואז הגאולה היא באה בעתה ,שכבר כלו כל הנשמות שבגוף

. וזהו אחישנה ,כי המהירות הוא ית' במה שנתן לקטן אחד אלף בנים ולצעיר גוי עצום ,עד כאן לשונו

וקשה ,איך יהיה זה הדבר שיהיה לו אלף בנים .

: אלא על כרחך כדפרישית ,שמכל ביאה וביאה יתהווה נשמה ,ואלו נשמות יתפשטו

(אהבת יהונתן) לוריא אין בן דוד בא עד שיכלו כל הנשמות שבגוף" הר"י לוריא אי"ל (אהבת יהונתן) אי"אין בן דוד איי

OHEL RACHEL - CHAPTER 7 The obligation of unity in soul and body

The Maharal explains the extraordinary spiritual heights of the bond created by the Jewish wives in Egypt, and how that bond was the very source of the redemption:

That which is written; "בזכות נשים צדקניות נגאלו אבותנו ממצרים" בזכות נשים צדקניות נאלו אבותנו ממצרים"

"In the merit of righteous women our forefathers were redeemed from Egypt"

hints to [the following] very wonderful idea:

The intense desire of the wives for their husbands resulted in their giving birth to children worthy of freedom. Bondage relates to physicality (חומר), whereas freedom relates to spirituality - intellectuality (צורה). When a woman desires [to become one with] her husband, it causes the physical to become endowed with the spiritual-intellectual.

The product of such a union results in children worthy of redemption.

And that which the Talmud says: "they had relations between the fields," [demonstrates] that they loved their husbands so much that [due to the dire circumstances] they made use of any available opportunity for intimacy.

And when you [are able to] understand words of wisdom (Kabbalah), you will realize that when there is unity in marital relations—like the connection and unity [that existed in Egypt as a result of the woman's longing]—then there is in the union a Divine aspect.

Because **separation** denotes the **physical**, and **unificatio**n is purely a **Divine** quality.

OHEL RACHEL - CHAPTER 4

Marital holiness and the responsibility to have good children is contingent on "the [couple's] mutual desire and joy." Thus, the couple must plan ahead and prepare themselves so that they do not dislodge the central support of married life (which also determines the future of their children) due to tiredness or lack of desire, Heaven forbid.

Husband and wife should ideally arrange their lives so that they set aside 'quality time,' when their physical and emotional abilities are at full intensity, for mitzvas onah, as befits all the mitzvos of Hashem.

CONCLUSION

GEMARA BRACHOS – גמרא ברכות

'ברכות - ד', עמוד א

״ לְדָוִד, שָׁמְרָה נַפְשִׁי כִּי חָסִיד אָנִי ״ (תהלים פ״ו)...

ָּבָּךְ אָמַר דָּוִד לִפְנֵי הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: ״רְבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, לֹא חָסִיד אֲנִי?...

ָשֶׁכָּל מַלְכֵי מִזְרָח וּמַעֲרָב יוֹשְׁבִים אֲגוּדּוֹת אֲגוּדּוֹת בִּכְבוֹדָם, וַאֲנִי יָדֵי מְלוּכְלָכוֹת בְּדָם וּבְשָׁפִיר וּבְשִׁלְיֶא **כְּדֵי לְטַהֵּר אִשָּׁה לְבַעֲלָהּ**

For Dovid: "Protect my soul as I am pious."

Dovid said before Hashem: "Master of the world! Am I not pious?

All the Kings of the east and the west sit in groups, as befitting their honoured status, while my hands are soiled with blood, and with an unborn foetus, and with a placenta, so as to purify a woman [and allow her to reunite with] her husband!"

שיחה – שבת פ' ראה, שבת מברכים אלול, תשל"ה – בלתי מוגה

משיח וועט זיין א בשר ודם, און ער וועט זיין מבית דוד, און פריער וועט ער זיין "הוגה בתורה כדוד אביו", ער וועט לערנען תורה ווי א בטלנישע איד, אזוי ווי דוד המלך וואס האט געלערנט תורה, און געשיקט יואב בן צרוי' – דעם שר הצבא – אויף מלחמה.

וואס לכאורה דוד איז דאך געווען דער מלך געדארפט זיצ׳ן אין ״העד–קוואר–טער׳ס״ (ווי מ׳ריפט דאס דא) און מאכ׳ן פלענער ובו??

אעפ''כ זעט מען אז מיט וואס האט ער זיך פארנומען ווען יואב איז געגאנגען אין מלחמה – איז ער געווען פארנומען מיט לימוד התורה, ''<u>לטהר אשה לבעלה</u>'', האט ער אפגעלאזט אלע ענינים און געקוקט אין ספרים וכו', פסק'נען די הלכה צו זי איז טהורה לבעלה אדער ניט.

אע''פ אז ס'איז דא דער רמז אין דעם לטהר אשה לבעלה – אז דאס גייט אויף <u>לטהר כנסת ישראל להקב''ה,</u> אבער ס'איז דאך אויך דא דער פירוש כפשוטו, אז ס'איז געקומען א פרוי פרעגן א שאלה, האט ער זיך אליין פארנומען דערמיט.

לכאורה, האט ער געקענט שיקן צו א רב, א דיין, צו א בחור וואס האט ערשט געקראגן סמיכה. פונדעסטוועגן **האט ער זיך אליין דערמיט פארנומען, <u>ווארום אזא טייערע זאך אוועק געבן א צוייטן?</u> <u>ח"ז</u>!! <u>ער וויל דאס אליין טאן – "לטהר אשה לבעלה",</u>**

און דורך דעם איז, ״<u>וְנַקּתָה וְנַזְרעֵה זֻ רַע</u>״ (במדבר, ה׳, כ״ח)

און דורך דעם קומט אויס דער פנימית'דיגער פירוש אין "**לְטַהֵּר אָשָּׁה לְבַעֲלָה**ּ".

און ניט בכדי צו מחדש זיין חידושים וכו', האט דאס געגעבן כח צו יואב ער זאל קענען מנצח זיין אין די מלחמות, עד"ז בשעת א קליין מיידעלע צינדט אן נרות שבת, גיט דאס א כח צו דעם וואס איז לוחם מלחמת ה', אז ער זאל מנצח זיין.

;*וואס דער אין דערויף סדר אין דערויף וואס דער רמב"ם זאגט דער אין דערויף

, אז ס'וועט זיין <u>"איש מבית דוד הוגה בתורה כדוד אביו,"</u> און <u>"יכוף כל ישראל ללכת בדרכה"</u>

און דערנאך איז '<u>'יַלחום מלחמת ה' וינצח</u>'', און דערנאך '<u>'יבנה מקדש במקומו</u>'' – משיח וועט בויען דעם ביהמ''ק...

, און ערשט דערנאך וועט זיין <u>''ויקבץ נדחי ישראל''</u>, דעמאלט איז ער משיח וודאי... ...

און דעמאלט וועט זיכער זיין דער:

"אז אהפוך אל עמים שפה ברורה וגו'... לעבדו שכם אחד", "והיתה לה' המלוכה", "ודבר אלוקינו יקום לעולם".

(רמב׳׳ם הל׳ מלכים)